

HẾT QUẢ THỰC HIỆN MỘT SỐ MÔ HÌNH KIỂM NHIỆM CHỨC DANH ở Đồng Nai

THÀNH SÁNG

Thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25-10-2017 của BCH Trung ương (khóa XII) về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, tỉnh Đồng Nai đã triển khai thí điểm một số mô hình kiểm nhiệm chức danh ở cấp huyện. Sau 5 năm thực hiện, một số mô hình mang lại hiệu quả tích cực, góp phần tinh gọn đầu mối, tinh giản biên chế, phát huy vai trò người đứng đầu, nhưng một số mô hình còn có vướng mắc trong triển khai thực hiện...

VỀ 4 mô hình kiểm nhiệm chức danh

Căn cứ Nghị quyết số 18-NQ/TW và các văn bản chỉ đạo của Trung ương, Tỉnh ủy Đồng Nai ban hành Kế hoạch số 166- KH/TU về thực hiện Nghị quyết, trong đó triển khai thí điểm thực hiện mô hình kiểm nhiệm chức danh người đứng đầu một số cơ quan có chức năng, nhiệm vụ tương đồng ở cấp huyện.

Trên cơ sở khảo sát, đánh giá tình hình thực tiễn ở các địa phương và căn cứ Kết luận số 34-KL/TW ngày 7-8-2018 của Bộ Chính trị về “Thực hiện một số mô hình thí điểm theo Nghị quyết số 18-NQ/TW”, BTV Tỉnh ủy ban hành Công văn số 5447-CV/TU ngày 10-9-2018 về việc triển khai thực hiện thí

điểm các mô hình kiểm nhiệm chức danh cán bộ lãnh đạo, quản lý theo Nghị quyết của Trung ương, gồm: Trưởng Ban Tuyên giáo đồng thời là Giám đốc Trung tâm Chính trị huyện, Trưởng Ban Tổ chức đồng thời là Trưởng Phòng Nội vụ, Trưởng Ban Dân vận đồng thời là Chủ tịch Ủy ban mặt trận Tổ quốc (MTTQ) huyện, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra đồng thời là Chánh Thanh tra huyện.

BTV Tỉnh ủy thống nhất triển khai thực hiện thí điểm kiểm nhiệm một số chức danh cán bộ lãnh đạo, quản lý theo một số nguyên tắc. Đó là, chỉ triển khai thực hiện đối với những nơi có đủ điều kiện, có lộ trình chuẩn bị cụ thể, phù hợp, trong đó ưu tiên các địa phương đăng ký thực hiện.

Mỗi mô hình chọn 1 hoặc 2 địa phương làm điểm, sau đó nhân rộng. Đối với mô hình đã có địa phương triển khai thì có thể chọn nhiều đơn vị hơn để thực hiện. Triển khai mô hình phải bảo đảm theo Quy định của BTV Tỉnh ủy về phân cấp quản lý cán bộ gắn với thực hiện tốt công tác sắp xếp, bố trí cán bộ gắn với quy hoạch cán bộ và có định hướng công tác nhân sự cấp ủy nhiệm kỳ 2020-2025. Trong đó, việc “nhất thể hóa” các chức danh cán bộ thuộc thẩm quyền quản lý của cấp ủy cấp huyện giao cho BTV cấp ủy cấp huyện lựa chọn nhân sự để thực hiện trên cơ sở hướng dẫn của BTV Tỉnh ủy; ưu tiên các địa phương có cơ quan khuyết chức danh cấp trưởng hoặc đồng chí cấp

trường sắp nghỉ hưu (còn dưới 2 năm công tác hoặc không đủ tuổi tái cử trong nhiệm kỳ tiếp theo). Về điều kiện thực hiện, cơ quan, đơn vị được chọn thí điểm, các đồng chí cấp phó phải có nhiều kinh nghiệm để hỗ trợ, giúp đồng chí cấp trưởng điều hành công việc; nhân sự được lựa chọn phải có trình độ chuyên môn phù hợp, có kinh nghiệm, là ủy viên thường vụ cấp ủy hoặc cấp ủy viên đã được phê duyệt quy hoạch BTV cấp ủy nhiệm kỳ 2015-2020; cơ quan được chọn có chung trụ sở hoặc gần nhau để thuận tiện cho công tác lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành tổ chức thực hiện các nhiệm vụ được giao...

Với quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị, các mô hình mới ở Đồng Nai nhanh chóng đi vào hoạt động ổn định. Mô hình Trường Ban Tuyên giáo đồng thời là Giám đốc Trung tâm chính trị huyện có 11/11 địa phương thực hiện và hoạt động ổn định từ đầu năm 2019. Mô hình Trường Ban Dân vận đồng thời là Chủ tịch Ủy ban MTTQ huyện có 11/11 địa phương triển khai, trong đó 2 địa phương thực hiện trong năm 2018, 7 địa phương thực hiện từ Đại hội MTTQ nhiệm kỳ 2019-2024, 2 địa phương thực hiện trong quý III-2020. Mô hình Trường Ban Tổ chức đồng thời là Trường Phòng Nội vụ

huyện có 5/11 địa phương triển khai (Long Thành, Vĩnh Cửu, Thống Nhất, Tân Phú và Định Quán), trong đó 4 địa phương thực hiện từ năm 2019 và 1 địa phương thực hiện từ quý I-2020. Mô hình Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra đồng thời là Chánh Thanh tra huyện có 2/11 địa phương triển khai thực hiện từ quý IV-2019 (huyện Nhơn Trạch và thị xã Long Khánh).

Theo Kế hoạch, tỉnh sẽ triển khai thí điểm thực hiện mô hình Trường Ban Dân vận Tỉnh ủy đồng thời là Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh trong nhiệm kỳ 2019-2024, nhưng do khó khăn về nhân sự nên tại Đại hội MTTQ Việt Nam tỉnh chưa thực hiện. BTV Tỉnh ủy đã lựa chọn nhân sự để thực hiện mô hình kết hợp với chuẩn bị nhân sự cho Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2020-2025, tuy nhiên thực hiện Kết luận số 74-KL/TW của Bộ Chính trị đánh giá kết quả 2 năm thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, BTV Tỉnh ủy đã thống nhất dừng thực hiện. Kế hoạch số 166-KH/TU của Tỉnh ủy cũng đề ra việc triển khai thí điểm hợp nhất Văn phòng cấp ủy với Văn phòng HĐND và UBND cấp huyện ở những nơi có đủ điều kiện. Tuy nhiên, qua khảo sát, đánh giá tình hình thấy không có địa phương nào phù hợp để

triển khai mô hình tổ chức mới này nên BTV Tỉnh ủy thống nhất không thực hiện.

Kết quả bước đầu và khó khăn, vướng mắc

Việc thực hiện các mô hình thí điểm ở Đồng Nai đã có tác dụng tích cực: Giảm 16 biên chế cán bộ lãnh đạo, quản lý; tiết kiệm ngân sách; việc truyền tải chủ trương, nghị quyết của Đảng sang việc tổ chức, thực hiện của chính quyền được rút ngắn; đề cao trách nhiệm người đứng đầu, góp phần rèn luyện, nâng cao năng lực, phát huy tính năng động, sáng tạo trong lãnh đạo, chỉ đạo và điều hành... Trong đó, mô hình Trường Ban Dân vận đồng thời là Chủ tịch Ủy ban MTTQ huyện giúp công tác dân vận và mặt trận triển khai hợp lý hơn, gắn kết và tập trung các hoạt động chính trị của địa phương; mô hình Trường Ban Tổ chức đồng thời là Trường Phòng Nội vụ giúp các chủ trương về công tác tổ chức - cán bộ được triển khai nhanh, việc thực hiện các quy trình, công việc về công tác tổ chức - cán bộ được thuận tiện; mô hình Trường Ban Tuyên giáo đồng thời là Giám đốc Trung tâm Chính trị huyện giúp tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng đối với công tác bồi dưỡng, giáo dục lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên; mô hình Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra đồng

thời là Chánh Thanh tra huyện bước đầu đã thống nhất, phát huy được sự tương đồng về chức năng, nhiệm vụ thanh tra, kiểm tra, bảo đảm chủ trương thống nhất trong toàn bộ quá trình xử lý công việc, giảm được khâu trung gian.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện cũng còn không ít khó khăn, vướng mắc, bất cập. Việc triển khai thực hiện thí điểm ở một số địa phương được chọn còn chậm so với kế hoạch đề ra. Một số địa phương khó khăn trong lựa chọn nhân sự phù hợp và sắp xếp cán bộ để thực hiện thí điểm. Việc thực hiện chế độ phụ cấp và chi trả phụ cấp đối với người đứng đầu cơ quan thực hiện thí điểm còn lúng túng; chưa có sự thống nhất về cách gọi giữa “đồng thời” và “kiêm nhiệm” trong các văn bản quy định về chế độ phụ cấp. Trụ sở làm việc của các cơ quan riêng biệt, ảnh hưởng nhiều đến công tác theo dõi, kiểm tra, giám sát, đôn đốc thực hiện nhiệm vụ của mỗi cơ quan. Hầu hết người đứng đầu bị chi phối nhiều về thời gian, nhất là việc sắp xếp tham dự các cuộc họp liên quan tới chức năng, nhiệm vụ cơ quan. Trong lãnh đạo, điều hành hoạt động của hai cơ quan, người đứng đầu đôi khi chưa thực sự sâu sát. Một số đồng chí còn lúng túng trong xử lý công việc và

nhằm lẫn vị trí nên hiệu quả chưa cao; một số nơi phụ thuộc nhiều vào cấp phó. Việc thực hiện quyền hạn được giao trong mối quan hệ công tác có những bất cập ảnh hưởng đến tổ chức triển khai thực hiện nhiệm vụ và sự chủ động trong chỉ đạo, điều hành. Thí dụ như, đồng chí Trưởng Ban Tổ chức đồng thời là Trưởng phòng Nội vụ huyện hoặc đồng chí Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra đồng thời là Chánh Thanh tra huyện vừa là Ủy viên BTV Huyện ủy, vừa là Ủy viên UBND huyện, trong khi đó đồng chí Phó Chủ tịch UBND huyện phụ trách lĩnh vực chỉ là Ủy viên BCH Đảng bộ huyện. Ngoài ra, công tác lãnh đạo, chỉ đạo của người đứng đầu đối với các hoạt động của hai cơ quan chưa toàn diện, chưa “đều vai” do người đứng đầu không sinh hoạt và không giữ chức vụ tại chi bộ cơ quan nơi đồng thời giữ vai trò người đứng đầu (các đồng chí Trưởng Ban Dân vận, Trưởng Ban Tổ chức, Chủ nhiệm UBKT sinh hoạt tại chi bộ cơ quan thuộc Đảng bộ cơ sở khối Đảng).

Về nguyên nhân của những hạn chế, trước hết là do công tác lãnh đạo, chỉ đạo của một số cấp ủy còn thiếu kiên quyết, còn tâm lý chờ hướng dẫn của cấp trên; tính chủ động, tích cực đi sâu nghiên

cứu, đề xuất các biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện công tác đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy với cấp ủy, chính quyền của một số cơ quan còn chưa được chú trọng. Bên cạnh đó, hệ thống văn bản cụ thể hóa chủ trương, nghị quyết của Đảng, Nhà nước chậm được ban hành, bổ sung, sửa đổi, thiếu sự đồng bộ; chế độ, chính sách đãi ngộ chưa tương xứng với khối lượng công việc, chưa tạo động lực cho cán bộ yên tâm công tác. Quy chế của các cơ quan được xây dựng theo quy định riêng biệt, độc lập nên cơ chế quản lý, lãnh đạo có sự khác biệt, dẫn đến công tác điều hành của người đứng đầu còn nhiều bất cập (như chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Dân vận, Ban Tổ chức, Ủy ban Kiểm tra cấp ủy thực hiện theo Điều lệ Đảng và các quy định của Ban Bí thư Trung ương Đảng; trong khi đó chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Phòng Nội vụ, Thanh tra huyện thực hiện theo Nghị định của Chính phủ và các hướng dẫn của các bộ, ngành; MTTQ hoạt động theo Điều lệ Mặt trận). Mặt khác, về phân cấp quản lý cũng có bất cập khi người đứng đầu các cơ quan thực hiện thí điểm đồng thời chịu sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Huyện ủy và UBND huyện. Ngoài ra, một số cơ quan có những công

việc đặc thù, khối lượng công việc lớn tập trung vào người đứng đầu gây áp lực về trách nhiệm, thời gian, dẫn đến hiệu quả công việc không cao.

Bài học kinh nghiệm

Qua thực hiện thí điểm 4 mô hình kiểm nhiệm chức danh ở cấp huyện, BTV Tỉnh ủy Đồng Nai rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Một là, làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên về đổi mới, sắp xếp tổ chức, bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; thống nhất quan điểm chỉ thực hiện đối với những nơi có đủ điều kiện. Trong đó, cần tập trung quán triệt, nâng cao nhận thức, tạo sự thống nhất trong ý chí và hành động trong các cấp ủy, tổ chức đảng, nhất là người đứng đầu về thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của BCH Trung ương (khóa XII) và các nhiệm vụ, giải pháp đề ra trong kế hoạch của Tỉnh ủy, BTV Tỉnh ủy.

Hai là, có kế hoạch và lộ trình cụ thể, phù hợp với tình hình thực tế mỗi địa phương. Trong thực hiện chú ý những yêu cầu về nhiệm vụ chính trị, bảo đảm tính ổn định tương đối, tích cực, tránh chủ quan, nóng vội. Chủ động triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp theo kế hoạch đề ra với quyết tâm chính trị cao, hành

động quyết liệt; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong quá trình thực hiện bảo đảm tính đồng bộ, có trọng tâm, trọng điểm với lộ trình phù hợp, thường xuyên rút kinh nghiệm qua từng bước thực hiện, không cầu toàn; khắc phục khuynh hướng thụ động, trông chờ hoặc chủ quan, nóng vội. Đổi mới sắp xếp tổ chức, bộ máy phải bảo đảm tinh gọn, thống nhất, hoạt động hiệu lực, hiệu quả gắn chặt chẽ với tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động.

Ba là, lựa chọn nhân sự người đứng đầu có trình độ phù hợp, có phẩm chất, năng lực toàn diện, có uy tín. Thực hiện tốt công tác chính sách đối với cán bộ kiêm nhiệm; kết hợp hài hòa trách nhiệm, nghĩa vụ và quyền lợi của cán bộ. Thường xuyên củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ ở các cơ quan thực hiện thí điểm, nhất là cấp phó. Tiếp tục đổi mới công tác cán bộ, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác đánh giá, tuyển chọn, quy hoạch, đào tạo, bố trí, sử dụng và quản lý cán bộ. Rà soát, bổ sung, hoàn thiện các quy định, quy trình công tác cán bộ, các chế độ, chính sách cán bộ phù hợp với điều kiện, đặc điểm tình hình của địa phương, đơn vị.

Bốn là, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền giữa cấp trên với cấp dưới, gắn quyền hạn và trách nhiệm đi đôi với tăng cường kiểm soát, giám sát bằng các quy định, quy chế, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch; xác định rõ vai trò, trách nhiệm tập thể, cá nhân trong tổ chức thực hiện. Thường xuyên kiểm tra, giám sát việc tổ chức thực hiện các mô hình để rút kinh nghiệm, phát huy ưu điểm, cách làm hay, đồng thời kịp thời phát hiện, chấn chỉnh những hạn chế, khuyết điểm để tổ chức thực hiện hiệu quả các Nghị quyết, Kết luận của Trung ương và Kế hoạch của Tỉnh ủy.

Ngày 7-7-2022, Bộ Chính trị ban hành thông báo số 16-TB/TW kết luận về việc thực hiện một số mô hình thí điểm theo Nghị quyết số 18-NQ/TW của BCH Trung ương (khóa XII). Theo đó, các địa phương đã triển khai thực hiện thí điểm tạm dừng thí điểm 4 mô hình: Trưởng Ban Tổ chức cấp tỉnh đồng thời là Giám đốc Sở Nội vụ, Trưởng Ban Tổ chức cấp huyện đồng thời là Trưởng Phòng Nội vụ huyện, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra cấp ủy đồng thời là Chánh Thanh tra cấp tỉnh, huyện. Do vậy, Tỉnh ủy Đồng Nai sẽ chỉ đạo sắp xếp lại theo mô hình chung của hệ thống chính trị □